

Ansökan om dispens från kravet på kartskala 1:15000 vid SM långdistans 2013

Ärendet

Arrangören av SM långdistans 2013 har i skrivelse 2013-04-17 ansökt om att få frångå kravet på kartskala 1:15000 och önskar att i stället få använda skalan 1:10000.

Arrangörens banläggare samt kartkontrollanten har tillstyrkt önskemålet.

Regelgruppen tillstyrker arrangörens ansökan.

Förslag till beslut

Regelgruppen föreslår att styrelsen beslutar

- att godkänna SM-arrangörens dispensansökan med villkoret att kartans detaljeringsgrad inte ökas jämfört med uppvisade prov, samt
- att arrangören åläggs att efter tävlingen på lämpligt sätt utvärdera den aktuella tävlingskartans kvalitet i förhållande till dess ändamål.

----- S L U T -----

Bilagor

- Bilaga 1. SM-arrangörens ansökan
- Bilaga 2. Kartprov 1:15000
- Bilaga 3. Kartprov 1:10000

2013-04-17

Svenska Orienteringsförbundet
Heliosgatan 3
120 30 Stockholm

Dispensansökan för kartskala på SM Långdistans 2013

Ansökan

Vi ansöker om dispens för att använda skala 1:10 000 för kartan på SM Långdistans.

Sökande

Sökande är GOF Arrangemang som är Göteborgs Orienteringsförbunds arrangemangsförening.

Regelverk

Enligt tävlingsanvisningarna TA 302 skall karta i skala 1:15 000 användas för elitävlingar i långdistans.

Motiv för ansökan

Nedan följer de utlåtanden som vi styrker vår ansökan med.

Banläggare Klas Dahlberg:

Redan långt innan årets långdistans-SM-område skulle karteras var jag på det klara med att den kommande kartan över Skogstorp skulle ha flertalet partier som dels var oerhört detaljerade och kuperade samt hade stora vegetationsskiftningar. För mig som banläggare stod det helt klart att de tävlande skulle ha väldigt svårt att kunna tyda och tolka den kommande kartan utan diverse läsbarhetshjälpmedel. Dessutom så såg jag en problematik med att de något "äldre" SM-löparna skulle ha en nackdel med skalan 1:15 000 då synen och skärpan i ögonen avtar med åldern.

Jag hade flera diskussioner med kartritarna om kartskalan innan de började kartera området. Och för att jag inte skulle "styra" deras kartritning, varken medvetet eller omedvetet, så bad jag dem att verkligen rita kartan utifrån "ett 1:15 000 skala"-perspektiv.

Allt eftersom kartritningsarbetet fortskred så stod det fullständigt klart att kartan blev just så detaljerad och vegetationszon-rik som jag hade förutspått. Även kartritarna var fascinerade över områdets ständiga skiftningar m a p vegetationen, och att de skarpa sluttningarna innehöll så många brantkanter. Dessutom var antalet småhöjder (framförallt punkthöjder) avsevärt fler än normalt.

Vi förde ytterligare diskussioner om hur gränsdragningar skall göras på diverse föremål m a p storlek och form och vad som skall redovisas på kartan, utifrån de kartritningsnormer som råder. Vi var dock fullständigt eniga om att det inte gick att utelämna detaljer som fanns i terrängen bara för att kartan riskerade att bli "för detaljerad".

Sammantaget med ovanstående, och det tillsammans med en väldigt skiftande "småtopografi", har gjort att stora partier av den nya SM-kartan har blivit extremt detaljerade. Till och med mer än vad jag trodde innan kartritningsarbetet påbörjades.

Jag har tillbringat åtskilliga timmar ute i terrängen under vintern för att såväl göra kartkontroll som att finna lämpliga bansträckningar samt märka kontrollpunkter. Och t o m på skalan 1:10 000 får jag emellanåt använda förstoringsglas och då är jag ändå inte "lastgammal" eller behöver glasögon till vardags.

Som banläggare anser jag att det viktigaste är att skapa rättvisa förhållanden åt de tävlande. Jag vill utesluta slumpmoment i banläggningen. Jag vill att kartan skall redovisa terrängen på ett sådant sätt som gör att den tävlande kan översätta och tolka kartbilden, och sedan finna att den stämmer när hon/han navigerar i det aktuella området. Jag vill att långdistansbanorna skall vara väldigt omväxlande, m a p terräng, sträcklängder, svårighetsgrad, för att ställa löparna på olika prov.

Jag vill också kunna använda alla områden på kartan, även de som har stor detaljrikedom. För att jag skall kunna göra detta är det av stor vikt att kartans läsbarhet är av väldigt god kvalitet, i tävlingsfart! Och det utan att de tävlande skall behöva använda diverse hjälpmedel för att kunna ha en rimlig möjlighet att kunna läsa och tyda kartan.

Att kartskalet på årets långdistans-SM skall vara 1:10 000 är för mig som banläggare en självklarhet och jag hoppas verkligen att detta bejakas så att samtliga SM-löpare får så goda möjligheter som möjligt att kunna prestera på topp den 21-22 september i skogarna runt byn Skogstorp. Det tycker jag att de är värda!

Karritare Bo Herdersson:

Som alltid när jag ritar karta försöker jag följa vår kartnorm så noga som möjligt. Men alla som provat att rita karta vet att det inte är så lätt då det inte blir någon bra karta om man går ut med "tumstocken" och försöker mäta sig fram. Kartritarnas rättesnöre bör istället vara att rita med det som man förmodar att en löpare i tävlingsfart lägger märke till. Samtidigt är ju målet att det ska bli en karta som är läsbar i skala 1:15 000. I vissa områden blir dessa båda kriterier oförenliga. **Precis så är det i Risveden.** Hur gör man som karritare då?

Man får kompromissa och hoppas på att löparna lyckas se det som de behöver för att det ska bli rättvisa tävlingar. Vid "vanliga" tävlingar är detta inget problem för dem som får 10 000 eller 7 500 som skala på sina kartor. Det kan vara betydligt värre för dem som får 1:15 000. I Risveden ska det springas SM och då får alla löpare skala 1:15 000. De områden som jag tror kan vålla problem är dels där det är mycket detaljerad brunbild och i områden med mycket svartbild.

När det gäller svartbilden är det främst där det är långa sträckor med branter som det uppstår problem. Här är det väldigt viktigt för löparna att se var det går att passera. Jag har försökt att överdriva mellanrummen mellan branterna så mycket det går men ibland blir det ändå svårläst.

I brunbilden är det främst områden med många små men tydliga höjder som blir svårlästa. På vissa ställen blir det ett enda gytter av bruna ringar och punkter. När man sedan ska ha plats för genomgående kurvor som buktar och far mellan alla dessa höjder blir det riktigt svårläst. Man kan tycka att det borde gå att generalisera bättre men vad gör man när alla höjder är lika tydliga? Vilken eller vilka ska bort? Höjdskillnaderna finns där och måste på något sätt redovisas. Man kan ju knappast dra kurvan någon annanstans än där den faktiskt syns.

Kartkontrollanten och hans medhjälpare konstaterar i sitt utlåtande, jag citerar: *Vi var överens om att ni har generaliserats bra och det är ingen överdrift av hjälpkurvor*, slut på citat. Banläggaren Klas Dahlberg har även uttryckt ungefär samma. Jag har nästan inte fått något påpekande om detaljer som borde tas bort? Däremot har man önskat att få ytterligare detaljer. Dessa önskemål har jag tillmötesgått i den mån det inte strider mot kartnormen eller hur jag generaliserat i övrigt.

För mig som kartritare vore det mycket trevligare om kartskalen blev 1:10 000 på detta SM. Då vet jag att löparna kommer att ha glädje av alla arbetstimmar jag har lagt i skogen.

Kartkontrollant Bengt Inghammar:

Vi i Göteborgs OF:s kartgrupp har gjort flera besök på Skogstorpskartan, som skall användas på lång-SM 2013.

Kartan som ritats av Tord Hederskog, Maths Carlsson och Bo Herdersson håller mycket hög kvalitet. Området är enormt fint, men väldigt detaljrikt. Kartritarna har på ett mycket fint sätt redovisat detta i sitt arbete, och deras generalisering är väl avvägd.

För att få till en bra rättvisa i form av läsbarheten så förespråkar vi att tävlingen genomförs med utskrift i skala 1:10 000, helt enligt tidigare förslag från Bo Herdersson.

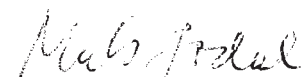
Kartexempel

Vi bifogar kartexempel i både skala 1:15 000 och skala 1:10 000.

Avslutningsvis

Vi tror, att om det inte är möjligt att ibland använda kartor i skala 1:10 000 för elitävlingar i långdistans så omöjliggör vi användandet av många fina områden för orientering. Det skulle vara en högst olycklig utveckling!

GOF Arrangemang

Mats Jodal
Ordförande

SM 2013 Göteborg

Mats Kågeson
Arrangemangsledningen